

Samarbeidsorganet for forskning, innovasjon og utdanning i Helse Sør-Øst	
Referat fra møte	
Tid:	24. mars 2023 kl. 9 - 12
Sted:	Grev Wedels plass 5, møterom <i>Peer Gynt</i>
Til stede:	Helse Sør-Øst
	Terje Rootwelt, <i>administrerende direktør</i> , Helse Sør-Øst RHF (møteleder)
	Ulrich Spreng, <i>direktør for medisin og helsefag</i> , Helse Sør-Øst RHF
	Svein Tore Valsø, <i>direktør personal og kompetanseutvikling</i> , Helse Sør-Øst RHF
	Bjørn Atle Bjørnbeth, <i>administrerende direktør</i> , Oslo universitetssykehus HF
	Erlend B. Smeland, <i>direktør forskning, innovasjon og utdanning</i> , OUS
	Helge Røsjo, <i>direktør forskning og innovasjon</i> , Akershus universitetssykehus HF
	Alice Beathe Andersgaard, <i>administrerende direktør</i> , Sykehuset Innlandet HF
	Bente Krauss, <i>HR-direktør</i> , Sykehuset i Vestfold HF
	Universitetene/ høyskolene
	Per Morten Sandset, <i>viserektor for forskning og innovasjon</i> , Universitetet i Oslo
	Hanne Flinstad Harbo, <i>dekan</i> , Det medisinske fakultet, UiO
	Bjørn Lau, <i>instituttleder</i> , Psykologisk institutt, UiO
	Gro Jamtvedt, <i>dekan</i> , Fakultet for helsevitenskap, OsloMet
	Petter Aasen, <i>rektor</i> , Universitetet i Sørøst-Norge
	Sunniva Whittaker, <i>rektor</i> , Universitetet i Agder
	Lars-Petter Jelsness-Jørgensen, <i>rektor</i> , Høgskolen i Østfold
	Bård Mæland, <i>rektor</i> , VID vitenskapelige høyskole
Observatører:	Heidi Vifladt, <i>instituttleder</i> , Institutt for helsevitenskap Gjøvik, NTNU
	Tine Thorbjørnsen, <i>seniorrådgiver</i> , Forskningsrådet
Sekretariat:	Tanja Schiøtz Wigley, <i>spesialrådgiver</i> , Helse Sør-Øst RHF
	Randi Vad, <i>fagsjef</i> , Helse Sør-Øst RHF (referent)
	Lars Eikvar, <i>avdelingsdirektør forskning og diagnostikk</i> , Helse Sør-Øst RHF
	Jarle Henriksen, <i>avdelingsdirektør utdanning</i> , Helse Sør-Øst RHF
Forfall:	Svein Stølen, <i>rektor</i> , Universitetet i Oslo
	Christen Krogh, <i>rektor</i> , OsloMet
	Lilli-Ann Stensdal, <i>brukerrepresentant</i>
Inviterte:	Karin Hårstad Fonn, <i>prosjektleder</i> , Kunnskapsdepartementet (sak 3-2023)
	Kjersti Gauden, <i>seniorrådgiver</i> , Helse- og omsorgsdepartementet (sak 3-2023)
	Marianne van der Wel, <i>seniorrådgiver</i> , Helse- og omsorgsdepartementet (sak 6-2023)
	Lisbeth Sommervoll, <i>adm. dir.</i> , Vestre Viken HF og medlem av Helsepersonellkommisjonen (sak 7-2023)

Saksnr.	Sakstittel
Sak 1-2023 Beslutningssak	Godkjenning av innkalling og dagsorden
	Innkallingen og dagsorden for møtet ble godkjent. Det ble meldt inn én sak under eventuelt.
Sak 2-2023 Beslutningssak	Godkjenning av referat fra møtet i Samarbeidsorganet 25. november 2022
	Referatet ble godkjent med merknader gitt i møtet. Revidert referat er lagt ut på nettsidene til Samarbeidsorganet .
Sak 3-2023 Diskusjonssak	Arbeidet med stortingsmeldingen om profesjonsutdanningene
	<p>Karin Hårstad Fonn fra Kunnskapsdepartementet redegjorde først kort om utsynsmeldingen og deretter om det pågående arbeidet med stortingsmeldingen om profesjonsutdanningene.</p> <p>Meld. St. 14 (2022-2023) – Utsyn over kompetansebehovet i Norge</p> <p>Utsynsmeldingen handler primært om betydningen utdanning og kompetanse har for samfunnet. Vi blir relativt færre mennesker i arbeidsfør alder etter hvert som befolkningen blir eldre og ungdomskullene blir mindre. Denne utviklingen har vært kjent lenge og begynner nå å få merkbare effekter. Utsynsmeldingen peker på de viktigste kompetansebehovene framover og gir retning for regjeringens politikk i årene som kommer.</p> <p>I et arbeidsmarked der det finnes udekket etterspørsel etter flere sentrale typer kompetanse blir det viktig med en tydelig prioritering av hva vi bør satse på framover. Regjeringen vil prioritere følgende i sin utdannings- og kompetansopolitikk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kompetanse som er nødvendig for et høyproduktivt og konkurransedyktig næringsliv. • kompetanse som er nødvendig for å gjennomføre det grønne skiftet • kompetanse som er nødvendig for å ha gode velferdstjenester i hele landet og for å håndtere den demografiske utviklingen, balansert opp mot behovet for arbeidskraft i andre sektorer i samfunnet. • kvalifisere og motivere flere av dem som står utenfor arbeidslivet <p>Utsynsmeldingen ble lagt fram 24. mars 2023. Helsepersonellkomisjonens anbefalinger er ikke behandlet i meldingen.</p> <p><i>Arbeidet med stortingsmeldingen om profesjonsutdanningene</i></p> <p>Stortingsmeldingen om profesjonsutdanningene skal ferdigstilles om ca. ett år. Det skal legges mest vekt på de rammeplanstyrte utdanningene, som alle typer lærer-utdanninger, 3-årige ingeniørutdanninger og helse- og sosialfagutdanningene. Prosjektgruppen ser mest på innhold og dimensjonering av utdanningene. Lave fødselstall vil sannsynligvis føre til færre personer som kan løse de oppgavene som velferdsstaten har. Statsråden har pekt på tre områder som det skal jobbes med: kapasitet, kvalitet og mangfold i utdanningene.</p>

	<p>Kjersti Gauden kommenterte blant annet at Helse- og omsorgsdepartementet er involvert i arbeidet med denne stortingsmeldingen, og at samarbeidet mellom helsesektoren og UH-sektoren vil være viktig med hensyn til dimensjonering, innhold i utdanningene og samarbeid om praksis. I tillegg vil instruksene til styrene i de regionale helseforetakene om samarbeidet med universiteter og høyskoler, som nå er under revidering, være relevant i denne sammenhengen.</p> <p>Flere medlemmer i Samarbeidsorganet påpekte også betydningen av tett samarbeid mellom sektorene om utdanning i UH-sektoren og praksisplasser for helsepersonell under utdanning. Det vil være mulig å gi skriftlige innspill til arbeidet med stortingsmeldingen fram til sommeren 2023.</p>
<p>Sak 4-2023 Beslutningssak</p>	<p>Utlysning av regionale forskningsmidler fra Helse Sør-Øst RHF for 2024</p>
	<p>Randi Vad, <i>fagsjef</i>, presenterte forslag til utlysning av regionale forskningsmidler fra Helse Sør-Øst RHF for 2024.</p> <p>De regionale forskningsmidlene skal etter planen lyses ut i månedsskiftet mai/juni med søknadsfrist i begynnelsen av september. I likhet med de tre foregående årene vil majoriteten av midlene utlyses tematisk åpent, mens inntil 10 mill. kroner målrettes til prioriterte områder. Siden midlene tildeles til 3-årige prosjekter tilsvarer dette samlet sett rundt 30 mill. kroner for hele prosjektperioden for de prioriterte områdene.</p> <p>I år er det foreslått målretting av midler til følgende tre områder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Behandling av psykiske lidelser og rusmiddelproblemer hos barn og unge • Helsekompetanse • Pasientsikkerhet <p>Fra og med 2016 har det i tillegg årlig blitt utlyst strategiske forskningsmidler til ikke-universitetssykehus i en separat prosess. Det tas sikte på å videreføre avsetningen av midler til ikke-universitetssykehus på samme nivå som tidligere, men søknadene skal nå sendes inn sammen med øvrige søknader i hovedutlysningen. Samtlige søknader vil dermed få en enhetlig og kvalitetsmessig lik vurderingsprosess før de beste søknadene fra ikke-universitetssykehus, som ikke når helt opp i konkurransen om forskningsmidler i den tematisk åpne utlysningen, tildeles strategiske midler etter forhåndsgitte føringer. Ikke-universitetssykehusene tildeles ca. 5 mill. kr hvert år til 6-årige prosjekter, som betyr at det samlet sett avsettes inntil 30 mill. kr årlig til dette tiltaket. Disse midlene kommer i tillegg til forskningsmidlene som tildeles ikke-universitetssykehus i den tematisk åpne utlysningen.</p> <p>Styret i Helse Sør-Øst RHF skal behandle saken om målretting av konkurranseutsatte regionale forskningsmidler 28. april 2023, og skal da blant annet beslutte hvilke områder som skal prioriteres i år.</p> <p><i>Innspill i møtet</i></p> <p>Medlemmene i Samarbeidsorganet støttet forslaget til prioriterte områder, og stilte seg bak leders forslag om enten å utvide det ene punktet til «Helsekompetanse og/eller digitale helsetjenester» eller tilføye et fjerde punkt om digitalisering av helsetjenesten/ utvikling av helsepersonellbesparende teknologi.</p>

	<p>Kvinnehelse inngår ikke i forslagene til prioriterte områder, men det ble tatt opp at kjønnsespesifikke analyser bør etterspørres i utlysningsskjemaene uten at det settes som noe absolutt krav.</p> <p>Det var også enighet om at ordningen med egne, strategiske forskningsmidler til ikke-universitetssykehusene opprettholdes på samme nivå som før, selv om disse sykehusene nå har tilnærmet like høy suksessrate som universitetssykehusene i hovedutlysningen av regionale forskningsmidler. Det ble imidlertid reist spørsmål ved om det fortsatt vil være grunnlag for en egen strategisk tildeling til ikke-universitetssykehusene framover hvis de stabiliserer seg på et konkurransedyktig nivå. Samarbeidsorganet ønsker derfor en gjennomgang/analyse av innretningen med avsetning av egne midler til ikke-universitetssykehus før det gjøres en vurdering om ordningen skal endres eller avsluttes i framtiden. Tilsvarende bør også ordningen med målrettingen av midler til prioriterte områder analyseres/evalueres.</p> <p><i>Vedtak:</i> Samarbeidsorganet slutter seg til den foreslåtte planen for utlysning av regionale forskningsmidler i Helse Sør-Øst for 2024 og ber om at innspillene gitt i møtet tas med i den videre prosessen.</p>
<p>Sak 5-2023 Diskusjonssak</p>	<p>Saker fra Regionalt underutvalg i utdanning (RUU):</p>
<p>a)</p>	<p>Kartlegging av opptakskrav for masterutdanningene anestes-, barn-, intensiv-, operasjon- og kreftsykepleieutdanningen i Helse Sør-Øst</p>
	<p>Jarle Henriksen, <i>avdelingsdirektør</i>, redegjorde for resultatet av kartleggingen. Denne saken er en oppfølging av sak 14a-2022 på det forrige møtet i Samarbeidsorganet, hvor det var enighet om at ingen i Helse Sør-Øst skulle endre sine opptakskrav uten en forutgående dialog mellom utdanningsinstitusjonene og helseforetakene. Samarbeidsorganet ga Regionalt underutvalg for utdanning (RUU) i oppdrag å kartlegge status for opptakskravene i regionen. Denne kartleggingen viser at de fleste utdanningsinstitusjonene stiller krav om klinisk erfaring før opptak til ABIOK-utdanning.</p> <p>I begynnelsen av mars 2023 vedtok Helse Sør-Øst RHF og helseforetakene i regionen en felles policy om at helseforetakene skal stille hovedkrav om minimum 2 års relevant yrkeserfaring for ABIOK-studenter før de kan få tilbud om praksisplass. Utdanningsinstitusjonene sendte et samlet tilsvarende på den beslutningen i forkant av møtet i Samarbeidsorganet.</p> <p>Flere medlemmer i Samarbeidsorganet framhevet at det nå vil være helt avgjørende med en god og konstruktiv dialog mellom sektorene før det foretas noen endringer. Det ble også kommentert at det bør innføres skikkethetsvurdering i utdanningene og at det bør legges mer til rette for å fremme rekrutteringen til forskning. I tillegg bør det også ses på muligheten for andre modeller og løsninger for praksisplassene i framtiden.</p> <p>Saken sendes tilbake til RUU for en bredere diskusjon om tematikken rundt opptakskravene for ABIOK-utdanningene.</p> <p><i>Vedtak:</i> Samarbeidsorganet tar saken til orientering og støtter samtidig underutvalgets anbefaling om videre dialog og at det fremmes en diskusjonssak høsten 2023.</p>

<p>Sak 6-2023 Diskusjonssak</p>	<p>Strategi for persontilpasset medisin – sektorsamarbeid om forskning og utdanning</p>
	<p>Marianne van der Wel, <i>seniorrådgiver</i>, Helse- og omsorgsdepartementet, innledet til saken.</p> <p>Nasjonal strategi for persontilpasset medisin 2023-2030 ble lansert den 17. januar 2023. Regjeringen har følgende visjon for utvikling og implementering av persontilpasset medisin:</p> <p><i>Persontilpasset medisin er en integrert del av forebygging, diagnostikk, behandling og oppfølging i helsetjenesten med mål om bedre helse og mestring gjennom livet.</i></p> <p>Strategien har tre målområder som skal bidra til å realisere visjonen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Likeverdig tilgang til persontilpasset medisin hvor pasientbehandling, systematisk kunnskapsbygging og forskning er integrert. 2. En helse- og omsorgstjeneste som har relevant kompetanse til å møte individets behov knyttet til persontilpasset forebygging, diagnostikk, behandling og oppfølging. 3. Effektiv og sikker bruk, analyse, deling og lagring av storskala helsedata som inngår i persontilpasset medisin for helsehjelp, tjenesteutvikling og forskning innenfor rammene av den enkeltes integritet og personvern. <p>For å nå disse målene kreves det også her et nært samarbeid mellom helse- og UH-sektoren, f.eks. om infrastruktur for tungregning. Det er viktig å ikke dublere kompetanse som allerede eksisterer i UH-sektoren.</p> <p>Medlemmer i Samarbeidsorganet ga tilbakemeldinger om at den nye strategien har blitt veldig bra, men kommenterte at samarbeidet mellom sektorene innen dette feltet må styrkes. Institusjonene i UH-sektoren må få oppdrag fra Kunnskapsdepartementet om å delta i dette arbeidet, slik at det kan utarbeides gode avtaler og strukturer. Universitetene og høyskolene har også ansvar for å integrere dette feltet på ulike nivåer i utdanningen.</p> <p>Videre ble det stilt spørsmål om hvilke utviklingstrekk dette vil fordre for begge sektorene med hensyn til finansiering og personell/kompetanse.</p> <p>Til slutt ble det minnet om at det kommer store og relevante utlysninger fra EU for Health innen persontilpasset medisin, hvor vår region må sørge for å være med på satsingen.</p> <p>Presentasjonen er vedlagt referatet.</p>
<p>Sak 7-2023 Diskusjonssak</p>	<p>NOU 2023:4 Tid for handling. Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste (fra helsepersonellkommissjonen)</p>
	<p>Lisbeth Sommervoll, <i>adm.dir.</i>, Vestre Viken HF, presenterte rapporten fra Helsepersonellkommissjonen.</p> <p>Helsepersonellkommissjonen ble nedsatt av regjeringen Støre den 17. desember 2021. Formålet med kommissjonen var å etablere et kunnskapsgrunnlag og foreslå treffsikre</p>

	<p>tiltak i årene framover for å utdanne, rekruttere og beholde kvalifisert personell i helse- og omsorgstjenesten i hele landet for å kunne møte utfordringene i disse tjenestene på kort og lang sikt.</p> <p>I rapporten beskrives det at tilstrekkelig og kompetent personell er avgjørende for at sykehus og kommuner skal kunne tilby helse- og omsorgstjenester av god kvalitet. Det har blitt et merkbart større press på personellet i helse- og omsorgstjenestene de seneste årene. Mange kommuner står allerede i en bemanningskrise. De siste årene har det blitt vanskeligere for kommunene å rekruttere helsepersonell og i tillegg er det også en utfordring å beholde dem i mange kommuner.</p> <p>Det har lenge vært kjent at antall eldre vil øke sterkt og føre til en økning i etterspørselen etter helse- og omsorgstjenester. Parallelt med denne utviklingen bremses veksten i tilgjengelig arbeidskraft før den stagnerer. For første gang i moderne tid, fra midten av 2030-tallet, vil antall personer i yrkesaktiv alder falle i absolutte tall. Denne utviklingen vil forsterke seg ytterligere etter 2040. Demografiutviklingen vil med andre ord være slik at økningen i antallet eldre skjer samtidig som antall personer i arbeidsfør alder reduseres.</p> <p>Betydelige tiltak må til for å endre helse- og omsorgstjenestene i tilstrekkelig grad, og Helsepersonellkommisjonen anbefaler derfor en helhetlig innsats på flere tiltaksområder. Tiltakene er fordelt på seks områder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mer effektiv organisering og samhandling i helse- og omsorgstjenestene • Bedre bruk av tilgjengelig kompetanse gjennom oppgavedeling – bygge nedenfra • Arbeidstidsordninger som gir god personellutnyttelse, trivsel og kvalitet i tjenestene • Utdanning, kompetanseutvikling og karrieremuligheter for personellet • Gode prioriteringer for en bedre bruk av tilgjengelig personell • Teknologi og digitalisering som kan redusere behovet for personell <p>Rapporten ble lagt fram 2. februar 2023, og er nå ute på høring med svarfrist 2. mai 2023.</p> <p>Under diskusjonen i møtet ble det stilt spørsmål ved om framskrivningen av data i rapporten vedrørende det framtidige arbeidsmarkedet holder mål, og det ble pekt på at betydningen av ledelse kunne vært framhevet tydeligere. Det var imidlertid enighet om at den nåværende organiseringen av helsetjenestene må endres for at vi skal kunne stå bedre rustet til å løse framtidige behov og utfordringer.</p>
<p>Sak 8-2023 Beslutningssak</p>	<p>Møteplan for Samarbeidsorganet 2024</p>
	<p>Samarbeidsorganet vedtok følgende møteplan for 2024:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fredag 22. mars kl. 9-12 • Fredag 29. november kl. 9-12 <p>Møtene avholdes på Grev Wedels plass i Oslo.</p>

Sak 9-2023 Orienteringssak	Referat fra møte i Regionalt underutvalg for utdanning
	<p>Jarle Henriksen, <i>avdelingsdirektør</i>, ga en kort orientering om følgende saker som ble behandlet av RUU i møte 9. mars 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deling av digitale læringsressurser • Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse sin kartlegging av kapasitetsutfordringer i sykepleierutdanningen • Samarbeidsformer mellom utdanningsinstitusjonene og helseforetakene i regionen (kombinerte stillinger) • Utdanningspris og –konferanse i regionen • Utdanningsbehov i spesialisthelsetjenesten • Endringer i studietilbudet – orienteringer fra utdanningsinstitusjonene <p>Det vises til møtereferatet fra RUU for utfyllende omtale av hver enkelt sak.</p>
Sak 10-2023	Eventuelt
a)	Medisinerutdanningen – status for arbeidet med desentralisert undervisning
	<p>Hanne F. Harbo, <i>dekan</i>, Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo, redegjorde for status for arbeidet med desentralisert undervisning på medisinstudiet ved Universitetet i Oslo.</p> <p>Høsten 2023 skal de ti første medisinerstudentene starte sitt 5. studieår ved UiO Campus sør ved Sørlandet sykehus. UiO planlegger også å innføre en tilsvarende modell for desentralisert undervisning ved Sykehuset Innlandet.</p>